

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/99/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122205765
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2122205765.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, D., v konaní zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, dieťa matky: E. F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, D., zastúpená: JUDr. Katarína Kalabová, advokátka, so sídlom Krasovského 13, Bratislava, a otca: A. G. B., nar. XX.X.XXXX, bytom H. X, E., zastúpený: AK ZAHRADNIK & Spol. s.r.o., so sídlom Štefanovičova 12, Bratislava, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 14. marca 2023 č.k. 14P/47/2022-119, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že rozširuje styk otca s maloletým v každom párnom kalendárnom týždni v roku od stredy od 15.00 hod. do piatka do 08.00 hod., čím mení rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 27P/20/2018-410 zo dňa 25.11.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/6/2020-471 zo dňa 29.06.2020 v časti bežnej úpravy počas párneho kalendárneho týždňa v roku s tým, že vo zvyšnej časti úprava styku otca s maloletým ako aj podmienky preberania a odovzdávania maloletého upravené označeným rozsudkom zostávajú nezmenené.

II. V časti zamietnutia návrhu otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti sa napadnutý rozsudok p o t v r d z u j e .

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie zamietol návrh otca, ktorým sa domáhal zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a matke priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil podľa ustanovení § 24 ods. 3, ods. 5, § 26, § 36 Zákona o rodine a § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), vecne tým, že návrh otca posúdil ako nedôvodný. Otec svoj návrh odôvodnil tým, že maloletý bol rozsudkom zverený do osobnej starostlivosti matky a s maloletým sa pravidelne stýka, cez týždeň mu pomáha s domácimi úlohami, vo voľnom čase majú spoločný program, cez víkendy chodievajú s na rôzne výlety, majú spoločné záľuby a koníčky, vychádzajú si veľmi dobre. Otec má záujem o striedavú osobnú starostlivosť ale súd jeho predchádzajúce návrhy zamietol, pretože v danom čase nebola striedavá starostlivosť pre maloletého vhodná. V súčasnosti je otec toho názoru, že vzhľadom na uplynulý čas od posledného rozhodnutia súdu sa situácia zmenila, medzičasom sa zlepšila aj komunikácia rodičov a v poslednom čase sa samotný maloletý začal vyjadrovať, že by rád s otcom trávil viac času, podľa jeho slov sa však matky bojí opýtať, či by mohol s otcom realizovať styk aj mimo rozsah určený súdnym rozhodnutím. Podľa názoru otca prišlo k takej zásadnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje

zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a keďže matka na jeho snahy o uzavretie dohody nereflektovala, preto sa domáha zmeny úpravy súdnou cestou. Matka s návrhom otca nesúhlasila, keď podľa nej nie je dôvod na zmenu rozhodnutia a táto by ani nebola v záujme dieťaťa. Poukázala na to, že maloletý sa pred matkou aj kolíznym opatrovníkom opakovane vyjadril, že mu terajší stav vyhovuje a chce aby zostal zachovaný, otec však nerešpektuje záujem maloletého, ale presadzuje si vlastné záujmy a opakovane podáva totožné návrhy v krátkych časových intervaloch bez toho, aby došlo k akejkoľvek zmene pomerov, čím spôsobuje matke opakovane zvýšené náklady súvisiace so súdnymi konaniami, preto žiadala návrh otca zamietnuť a priznať jej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Procesný opatrovník maloletého bol toho názoru, že nie je splnený základný predpoklad striedavej starostlivosti, ktorým je dobrá komunikácia medzi rodičmi (táto zlyháva, nakoľko otec už niekoľko rokov pravidelne podáva na kuratelu podnety na matku), navrhol preto návrh otca zamietnuť a to i s prihladením na vyjadrený názor dieťaťa.

2. Súd prvej inštancie dôvodil, že nakoľko otec prejavil záujem o zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti, bolo povinnosťou súdu v zmysle § 24 ods. 3 Zákona o rodine skúmať, či zverenie maloletého do striedavej starostlivosti bude v jeho najlepšom záujme a či tým budú riadne zaistené jeho potreby. Súd mal preukázané, že manželstvo rodičov maloletého bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 27P/20/2018-410 zo dňa 25.11.2019 a maloletý A. bol na čas po rozvode zverený do osobnej starostlivosti matky, otcovi bolo upravené výživné ako aj styk s maloletým. Otec už v tomto konaní žiadal zveriť maloletého do striedavej starostlivosti oboch rodičov, súd však mal jednoznačne preukázané, že v otázke výchovy a starostlivosti o dieťa nevedia rodičia spolu konštruktívne komunikovať, preto aj vzhľadom na útlý vek dieťaťa a na jeho naviazanosť na matku zveril maloletého do jej osobnej starostlivosti a toto rozhodnutie bolo potvrdené odvolacím súdom, rozsudok o rozvode manželstva nadobudol právoplatnosť dňa 15.7.2020. V ďalšom konaní vedenom na OS Trnava sa otec návrhom, doručeným dňa 28.10.2020, domáhal zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti a okresný súd rozsudkom č.k. 40P/59/2020-149 zo dňa 16.6.2021 jeho návrh zamietol z dôvodu, že od posledného rozhodnutia súdu nedošlo k podstatnej zmene pomerov a aj tento rozsudok odvolací súd dňa 22.2.2022 potvrdil majúci za to, že podstatná zmena pomerov nenastala. Otec dňa 10.5.2022 podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorý návrh okresný súd uznesením č.k. 40P/34/2022-18 zo dňa 16.5.2022 zamietol.

3. Súd poukázal na to, že otec sa bezprostredne po vydaní rozsudku o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode opakovane snažil o zmenu a to návrhmi na zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti, pričom všetky boli ako nedôvodné zamietnuté, a to z dôvodu, že nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia o výchovnom prostredí dieťaťa. Súd zdôraznil, že sa v prvom rade musel zaoberať otázkou, či sa zmenili pomery, keďže podľa § 26 Zákona o rodine môže súd rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností zmeniť, len ak sa menia pomery, ktoré tu boli v čase posledného rozhodovania súdu, zároveň platí, že pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav, ktorý tu je v čase jeho vyhlásenia. Otec tvrdil, že k takejto zmene došlo a to už aj samotným plynutím času, keď od posledného rozhodnutia uplynuli už viac ako dva roky, s čím však súd nesúhlasil s poukazom na to, že posledným rozhodnutím nie je rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 27P/20/2018-410 zo dňa 25.11.2019 ako sa otec mylne domnieva, ale uznesenie č.k. 40P/34/2022-18 zo dňa 16.5.2022 o zamietnutí návrhu na zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti neodkladným opatrením, kedy sa súd naposledy zaoberal otázkou, či došlo k zmene pomerov rozhodných pre zmenu zverenia dieťaťa. Rozhodným obdobím, za ktoré súd skúmal, či došlo k zmene pomerov v danej veci, nie je obdobie od rozhodnutia prvoinštančného súdu dňa 25.11.2019 prípadne od rozhodnutia súdu v druhej inštancii v rozvodovom konaní ako to uvádzal otec, ale obdobie od rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení dňa 16.5.2022. Súd nemohol posudzovať predchádzajúce obdobia, nakoľko by tým došlo k neprípustnému revidovaniu už právoplatných rozhodnutí súdu, navyše súd prvej inštancie ani nemá právomoc hodnotiť správnosť iných rozhodnutí súdu. Každé rozhodnutie súdu (s výnimkou rozhodnutia o neodkladnom opatrení) pritom prešlo preskúmaním činnosťou odvolacieho súdu. Z doterajších konaní je zrejmé, že otec sa opakovane domáha zmeny zverenia dieťaťa návrhmi podávanými v krátkych časových obdobiach po sebe a takto tomu bolo aj v prípade predmetného návrhu, ktorý otec podal po uplynutí len troch mesiacov po vydaní uznesenia vo veci sp. zn. 40P/34/2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 7.6.2022, pričom otec už dňa 22.6.2022 oslovil matku s návrhom na uzavretie dohody vo veci zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, teda len 15 dní po nadobudnutí právoplatnosti označeného uznesenia. Súd teda nemal inú možnosť, ako predmetný návrh

otca zamietnuť, keď konštatoval, že od posledného rozhodnutia súdu nedošlo k žiadnej tak podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodnila rozhodnutie o zmene výchovného prostredia a o zverení dieťaťa do striedavej starostlivosti oboch rodičov, čím nie je splnená ani podmienka, že striedavá starostlivosť by bola v záujme maloletého a boli by tak lepšie zabezpečené jeho potreby. K záveru, že k zmene pomerov nedošlo, súd dospel z vyjadrení oboch rodičov. Otec tvrdil, že okrem toho, že dieťa je staršie, podstatne sa zlepšila aj komunikácia medzi ním a matkou, čo však matka poprela a uviedla, že ich vzájomná komunikácia je stále zlá, otec s ňou nekomunikuje, ak aj komunikuje, tak ju napáda, útočí na ňu a vyhráža sa, že bude veci riešiť so svojim advokátom. Aj samotný otec na pojednávaní dňa 16.2.2023 uviedol, že komunikácia s matkou je taká istá ako bola predtým a nedá sa hovoriť o konkrétnom zlepšení komunikácie, pretože ani predtým s komunikáciou problém nemal. Tento problém v komunikácii rodičov však už predtým opakovane bol konštatovaný súdom v predchádzajúcich rozhodnutiach, takže bezproblémovosť vo vzájomnej komunikácii, je len podľa názoru otca.

4. Súd v konaní vypočul aj maloletého A. a jeho výsluchom mal preukázané, že nie sú pravdivé ani ďalšie tvrdenia otca. A. svojim vyjadrením nepotvrdil, že by sa s ním otec učil a pripravoval ho do školy, že by mu vysvetľoval učivo, keď dieťa sa u otca neučí a na školské vyučovanie sa pripravuje len so svojou matkou po príchode od otca, a to aj po víkendy, ktorý strávi u otca. I keď maloletý má v škole stále rovnako dobré známky, podľa vyjadrenia maloletého sa však možno domnievať, že je to práve zásluhou matky, ktorá sa s dieťaťom učí a podľa jeho požiadaviek ho z učiva aj vyskúša, a to aj namiesto otca. Pokiaľ ďalej otec tvrdil, že sám maloletý vyjadril pranie, aby mohol tráviť viac času s otcom (podľa otca sa takto jasne a intenzívne začal maloletý vyjadrovať v poslednom polroku), ani toto však maloletý A. nepotvrdil a rovnako ani to, že by sa matky bál opýtať, či by mohol s otcom realizovať styk aj v širšom rozsahu. Práve naopak, maloletý A. poprel, že by chcel, aby bol akýmkoľvek spôsobom doterajší stav menený, jednoznačne sa vyjadril, že nechce byť zverený do striedavej starostlivosti rodičov a chce aby to zostalo tak, ako je to doteraz, chce zostať bývať u mamy a stretávať sa s otcom v takom rozsahu ako doteraz, ani menej, ale ani viac. Jediné, čo dieťa ohľadom tvrdení otca potvrdilo bolo, že v čase keď je otca, trávi veľa času s kamarátmi. S týmito už k otcovi prichádza v čase realizácie styku v stredu aj v piatok, trávi s nimi čas do 18.- 19.hodiny a potom aj ďalšie víkendové dni. Ak aj idú s otcom na výlet do Bratislavy a do kina, berú kamarátov so sebou, ak kamaráti nemôžu ísť s nimi, zostávajú doma. Týchto kamarátov mu zavola priamo otec, alebo aj on samotný. Z uvedeného vyjadrenia však súd nadobudol dojem, že väčšinu času u otca trávi maloletý práve s týmito kamarátmi, keď aj to, či pôjdu niekde na výlet, je podmienené tým, či pôjdu s nimi aj kamaráti dieťaťa. Súd tak dospel k záveru, že návrhu otca na zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti nie je možné vyhovieť, nakoľko od posledného rozhodovania súdu nedošlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá by zmenu doterajšieho rozhodnutia odôvodňovala. Jediná zmena, ku ktorej postupom času dochádza je, že dieťa je staršie, zároveň súd zohľadnil jednoznačne prejavovaný názor maloletého, ktorý si praje zachovať doterajší stav, takže zmena výchovného prostredia by bola v priamom rozpore s tým, čo si dieťa želá. Vyhovenie tomuto návrhu, by bolo len naplnením želania otca, záujem dieťaťa je však prvoradý, preto návrh otca zamietol. Súd otcom navrhované znalecké dokazovanie ohľadom vhodnosti zmeny výchovného prostredia dieťaťa nepripustil a to nielen z dôvodu jeho finančnej aj časovej náročnosti, ale najmä z dôvodu, že ako už bolo uvedené, tento návrh otca bol podaný po uplynutí veľmi krátkej doby po podaní predchádzajúcich návrhov, ktoré boli súdom v oboch inštanciách preskúmané, pričom nebola zistená potreba znaleckého dokazovania a okrem toho dieťa v konaní jednoznačne vyjadrilo svoj názor a súd z jeho celkového prejavu a správania nenadobudol dojem, že by jeho vyjadrenie bolo niekým ovplyvnené, že by sa nevyjadrilo pravdivo, prípadne že by malo strach určito a konkrétne sa o otázke svojho zverenia vyjadriť.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 55 CMP a matke priznal nárok na náhradu trov konania voči otcovi v celom rozsahu, keď mal za to, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé a zároveň si matka nárok na náhradu trov konania uplatnila. Pri posudzovaní okolností vychádzal z toho, že konanie začalo na základe návrhu otca, ktorý je ohľadom toho istého predmetu konania v poradí už štvrtým návrhom (vrátane jeho návrhu na zverenie do striedavej starostlivosti v priebehu rozvodového konania) za krátke obdobie, preto súd posúdil návrh otca, podaný len tri mesiace od posledného rozhodnutia súdu o tom istom predmete konania, za šikanózne, nakoľko nie je možné, aby došlo k takej zmene pomerov, ktoré by zvrátilo predchádzajúce rozhodnutie súdu za tak krátku dobu, čo otcovi muselo byť zrejme a matke týmto nedôvodným konaním vznikli trovy, ktoré by inak vynaložiť nemusela.

6. Proti tomuto rozsudku podal otec v zákonnej lehote odvolanie v celom rozsahu z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) Civilného sporového poriadku a § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku.

Uviedol, že je síce pravdou, že súd naposledy skúmal, či došlo k zmene pomerov približne pred rokom v konaní vedenom na OS Trnava pod sp.zn. 40P/34/2022, avšak jednalo sa o konanie o nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom sa nevykonáva náležité dokazovanie ako v konaní vo veci samej a súd posudzuje predovšetkým otázku bezodkladnosti úpravy pomerov. V konaní vo veci samej naposledy súdy skúmali či prišlo k zásadnej zmene pomerov pred vyše rokom a to v konaní vedenom na OS Trnava pod sp.zn. 40P/59/2020 a s tým súvisiacim odvolacím konaním sp.zn. 11CoP/80/2021. Otec oslovil matku s návrhom na uzavretie rodičovskej dohody, ku ktorej sa však matka vôbec nevyjadrila, preto podal návrh na súd. V konaní ho matka účelovo očiernila, nie je pravdou, že si maloletý musel z nasporených peňazí hradíť obed na výlete, jedlo mu vždy hradí otec a keď si maloletý objedná nezdravé jedlo, otec mu vždy vysvetlí, že existuje aj zdravšia alternatíva. Na druhej strane je pravdou, že maloletý musel doplatiť kúpu nového mobilu a to z dôvodu, že si vybral jeden z najdrahších mobilov na trhu, pričom mal vlastný funkčný a kvalitný mobil, čiže nebol dôvod na kúpu nového a otec ho tak chce viesť k finančnej gramotnosti. Nie je pravdou, že by po návrate z výletu s otcom bol maloletý dehydrovaný, čo malo byť podľa názoru matky príčinou jeho hospitalizácie v nemocnici, naopak, otec počas výletu na jeho pitný režim dôkladne dozeral a po návrate z výletu od otca bol zdravý, jeho zdravotné problémy začali až potom, čo strávil u matky istý čas a chodil do denného tábora, kde bol prakticky celý deň vystavovaný priamemu slnku. Keď dostal teploty, matka ho tri dni nechala doma a takmer až po týždni neustupujúcich teplôt vyhľadala lekársku pomoc, kedy sa prišlo na to, že maloletý trpí akútnym zlyhávaním obličiek, o čom ani otca neinformovala. Pokiaľ matka argumentuje tým, že voči otcovi sa vedie trestné konanie, toto je pravdou, konanie stále nie je právoplatne skončené a preto sa na otca treba pozeráť ako na nevinného.

7. Ďalej otec dôvodil, že podal návrhy na súd vždy keď mal za to, že došlo k zmene pomerov, čím iba realizuje svoje právo. Nestotožňuje sa s názorom súdu, že k jedinej zmene pomerov, ku ktorej došlo od pôvodného rozhodnutia je skutočnosť, že maloletý je starší. Došlo aj k ďalším zmenám, od poslednej reálnej úpravy rodičovských práv a povinností je maloletý starší o tri roky, v čase rozvodu manželstva bol vzťah otca s maloletým naštrbený, no už aj pri takto narušenom vzťahu mu súd umožnil styk s maloletým každý týždeň a celkovo šesť nocí, pričom odvtedy sa ich vzťah zlepšil a momentálne je veľmi pekný a stabilný, takže rozsah doposiaľ nastavenej úpravy styku už nereflektuje najlepší záujem maloletého, ktorý si všetok čas s otcom plnohodnotne užíva. V konaní o rozvod manželstva súd vykonal znalecké posúdenie, kedy sa maloletý vyjadril, že u otca nechce prespávať dlhšie, lebo má u neho iba lampu a posteľ, odvtedy ale otec domácnosť zmenil a v tejto má maloletý zabezpečenú vlastnú detskú izbu podľa predstáv dieťaťa, o čom otec dokladá fotodokumentáciu izby maloletého. V súčasnosti je maloletý zastabilizovaný (adaptoval sa na školu a školský režim), súdy ani v jednom rozhodnutí nekonštatovali, že by otec nebol schopný sa o syna plnohodnotne postarať a zároveň so zvyšujúcim sa vekom dieťaťa rastie úloha otca v živote maloletého a väzba na otca. Došlo teda k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje podľa názoru otca striedavú osobnú starostlivosť, obaja rodičia bývajú v D., škola je približne rovnako vzdialená od bydliska otca i matky a otec maloletého vozí do aj zo školy autom, takže s dochádzaním do školy nie je žiaden problém, dieťa rovnako v prípade striedavej starostlivosti bude mať zachované i sociálne prostredie, priateľov, záujmové aktivity. V prípade otcovho návrhu nejde o zmenu výchovného prostredia, keďže styk otca s maloletým sa pravidelne realizuje, syn u otca pravidelne prespáva a je na jeho domácnosť navyknutý, rovnako ako na matkinu a takisto aj na prístup každého z rodičov. Otec tiež vytýka súdu, že hoci vedel, že styk otca s maloletým sa realizuje i nad rozsah súdnej úpravy styku, na toto neprihliadol a v odôvodnení to ani nespomenul, pričom otec už samotný uvedený fakt považuje za zmenu pomerov. Čas, ktorý otec aktuálne trávi s maloletým je teda širší oproti pôvodnému rozsudku a podľa názoru otca je tak minimálne priestor na rozšírenie styku otca s maloletým, ak nie na striedavú osobnú starostlivosť. Otec po dohode s matkou prihlásil syna na futbalový krúžok, ktorý mu aj plne hradí, pričom na tréningy, ktoré má v pondelky, utorky a štvrtky syna vozí, rovnako ako cez víkendové zápasy, pričom s maloletým na tréningu aj zotrvá, z čoho má maloletý veľkú radosť a aj po tréningoch ešte spolu strávia nejaký čas prv, než syna zavezie domov. Otec so synom absolvuje aj rôzne lekárske vyšetrenia aj prehliadky a rád by sa podieľal na zdravotnej starostlivosti o neho aj napr. v čase keď je syn chorý a pod. Je preukázané, že otec vie o maloletého zabezpečiť starostlivosť aj počas dlhšieho časového obdobia, trávia spolu dlhší čas najmä počas prázdnin a práve vtedy sa syn začal vyjadrovať, že by chcel byť s otcom častejšie, ale bojí sa to matke povedať, pretože by bola potom na neho zlá. Matka tak maloletého bezdôvodne vystavuje konfliktu lojality. Zverením maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov budú lepšie zabezpečené potreby maloletého.

8. Ohľadom zisťovania názoru maloletého otec uviedol, že už skutočnosť, že maloletý prišiel na pohovor z domácnosti matky a v jej prítomnosti, nebola v prospech otca, ktorý mal obavu, že maloletý slobodne a objektívne nevyjadrí svoj názor, čo sa mu nakoniec aj potvrdilo. Už v minulosti pri vykonávaní znaleckého dokazovania znalec konštatoval, že maloletý sa priznal k motivácii matky k tomu, aby odpovedal, že chce bývať s ňou a stretávať sa s otcom raz za dva týždne. Bolo teda preukázané, že matka ovplyvňuje názor maloletého a otec je presvedčený, že aj teraz matka maloletého na pohovor na súde vopred pripravila, keďže uvádzal skutočnosti v rozpore so skutočným stavom vecí, napr. uviedol, že nie je pravdou, že by sa s ním otec učil, pripravoval sa s ním do školy a pod., hoci v konaní nebolo spochybnené, že by maloletý po čase strávenom u otca mal zhoršený priemer, alebo nemal spravené domáce úlohy, či nebol prichystaný a pod. Napríklad práve po víkendy strávenom u otca hneď v pondelok dostal v jeden deň štyri jednotky, o čom svedčí doložený výpis známok z EduPage. Tvrdenia matky, že otec sa s maloletým neučí sú účelové a neboli ničím preukázané. Pokiaľ súd v odôvodnení ďalej uviedol, že maloletý nepotvrdil vyjadrenia otca, že by chcel s ním tráviť viac času, alebo že by sa matky bál čokoľvek opýtať, otec uvádza, že ho mrzí, že takúto vôľu maloletého nemá nahrať, hoci sa maloletý takto vyjadril pred ním aj pred starým otcom, o čom otec založil do spisu čestné vyhlásenie. O tom, že maloletý nevyjadril pred súdom skutočný názor, svedčí aj aktuálny stav, nakoľko sa s otcom naďalej stretáva nad rámec súdom určeného styku trikrát do týždňa na pár hodín a maloletý s tým nemá žiaden problém, skôr naopak. Maloletý sa počas pohovoru vyjadril, že chce ostať bývať u mamy a stretávať sa s otcom v takom rozsahu ako doteraz, ani menej, ale ani viac. Otec nepopiera, že maloletý sa u otca s kamarátmi stretáva, nie však v takom rozsahu, ako si to osvojil súd, nie je pravda, že by bez kamarátov otec s maloletým nikam nešli (napr. v lete podnikajú sami rôzne výlety, letné dovolenky a pod.), kamarátov berie vtedy, keď si to výslovne praje syn, na čom otec nevidí nič zlé, je zrejmé, že v jeho domácnosti syn vyhľadáva sociálne kontakty, keďže u matky má zakázané kamarátov si vodiť. Podľa názoru otca súd dostatočne nevyhodnotil vykonaný pohovor s maloletým, síce na pojednávaní uviedol, že z pohovoru s maloletým nenadobudol dojem, že by bol maloletý zo strany kohokoľvek ovplyvňovaný, avšak takýto názor súdu nie je podložený odborným skúmaním zo strany psychológa. Vzhľadom na ovplyvňovanie maloletého v minulosti, ktoré konštatoval i znalec, ako i vzhľadom na jasné rozpory medzi tým, čo maloletý prezentuje otcovi a čo prezentoval súdu, otec navrhol ešte vykonanie znaleckého dokazovania za účelom odhalenia prípadného ovplyvňovania zo strany ktoréhokoľvek rodiča, čo však súd zamietol, ale otec sa s dôvodmi súdu nestotožňuje a má za to, že súd pochybil pokiaľ znalecké dokazovanie nenariadil, nakoľko neboli náležité a pravdivo zistené rozhodujúce skutočnosti podstatné pre rozhodnutie veci. Súd neustále poukazuje na to, že otec podáva návrhy v krátkych časových úsekoch, avšak ani raz súd nepoukázal na to, že je pravdepodobné, že matka realizuje kroky, ktoré by mohli mať vplyv na názor maloletého na otca, pričom otec dáva do pozornosti, že jediným konaním v ktorom bol reálne zisťovaný názor maloletého dieťaťa znalcom, bolo rozvodové konanie, odkedy uplynuli štyri roky a v ňom bolo jasne preukázané, že matka maloletého v jeho priebehu ovplyvňovala. V závere znalec konštatoval, že striedavá osobná starostlivosť sa nateraz nejaví ako najvhodnejšia forma z dôvodu fixácie maloletého na matku a narušenú emocionálnu väzbu k otcovi, s prejavmi ambivalentného postoja k nemu. Od vyslovenia uvedeného záveru znalcom však uplynula dlhá doba, odkedy sa stretávanie otca s maloletým pravidelne realizuje, ich vzťah sa zlepšil, maloletý už nie je na matku tak fixovaný a otec má za to, že je potrebné vykonať znalecké dokazovanie aj na preukázanie uvedených tvrdení. Keďže otec jasne vyjadril ochotu uhradiť znalecké dokazovanie, matke s tým nevzniknú žiadne náklady. Pokiaľ ide o poukazovanie na časovú náročnosť znaleckého dokazovania, otec má za to, že vykonaním znaleckého dokazovania by sa pre maloletého nič nezmenilo, nijako by ho nezaťažilo a do konečného rozhodnutia by platil pôvodný rozsudok. Nie je pravdivé tvrdenie súdu, že otec častým podávaním návrhov sleduje len presadzovanie vlastných záujmov bez ohľadu na záujem maloletého. Otec nepresadzuje svoje záujmy, ale právo maloletého na rovnocenný a rovnoprávny kontakt s oboma rodičmi bez toho, aby bol maloletý vystavený konfliktu lojality, ako je tomu teraz. Za účelom poradenstva otec absolvoval konzultáciu u klinického psychológa a aj tento považuje za nevyhnutné vykonať súdnoznalecký posudok maloletého, o čom otec predkladá správu. Poukazuje i na ďalšie pochybenia súdu a síce kolízny opatrovník vykonal s maloletým pohovor u matky za jej prítomnosti počas šetrenia pomerov v domácnosti a o tomto zámere otec nebol informovaný. Otec nenamieta samotné vykonanie pohovoru s kolíznym opatrovníkom, toto považuje za bežný procesný postup, avšak namieta prítomnosť matky pri tomto pohovore, keďže samotná prítomnosť matky je schopná názor dieťaťa ovplyvniť. Následne súd už neinicioval šetrenie pomerov v domácnosti otca a opätovné vykonanie pohovoru kolíznym opatrovníkom v čase, keď je dieťa u otca, alebo bezprostredne po jeho odchode od otca. Nesprávny je postup súdu aj v tom, že podľa tvrdenia matky, táto mala k dispozícii správu zo šetrenia pomerov v jej domácnosti, vrátane záveru z pohovoru s maloletým a oboznámila sa s obsahom správy ešte pred pojednávaním, zatiaľ čo na druhej

strane otcovi obsah tejto správy dodnes nie je známy. Keď kolízneho opatrovníka o takúto správu žiadal, nakoľko ňou matka disponuje, kolízny opatrovník pred otcom doslova utiekol. Keď otec žiadal túto správu od súdu, bolo mu oznámené, že súd takúto správu zo šetrenia pomerov nezasiela, a o jej podstatnej časti budú účastníci oboznámení na pojednávaní a je zverejnená v spise, pričom do dnešného dňa v elektronickom súdnom spise správa nie je nahratá a otec nemá vedomosť o jej obsahu. Takýto prístup súdu otec nechápe, keďže je bežnou praxou, ak súd správu zo šetrenia pomerov zašle účastníkom ešte pred pojednávaním, alebo ju zverejní v elektronickom súdnom spise, prípadne krátkou cestou doručí na pojednávaní, pričom v danom prípade súd ani jeden z postupov nezvolil. V prípade, ak je pravdivé tvrdenie matky, že jej túto správu poskytol priamo kolízny opatrovník, týmto konaním by boli podstatne porušené otcove práva.

9. Otec nesúhlasí ani s rozhodnutím o trovách konania a dôvodmi uvádzanými súdom pre priznanie trov matke. Nie je pravda, že by jeho návrh mal byť voči matke šikanózny a že ide o jeho štvrtý návrh na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti. Návrh na rozvod manželstva a úpravu pomerov k maloletému dieťaťu podala matka a nie otec, ktorý sa k jej návrhu iba vyjadril a nejednalo sa o nový návrh otca. Pokiaľ otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, tento návrh bol zamietnutý, uvedené rozhodnutie matke ani nebolo doručované v zmysle § 331 ods. 1 CSP, preto ani s týmto konaním matke nemohli reálne vzniknúť žiadne trovy. Jediným konaním, v ktorom jej trovy mohli vzniknúť, bolo konanie vedené na OS Trnava pod sp.zn. 40P/59/2020, v spojení s odvolacím konaním 11CoP/80/2021 a aktuálne prebiehajúce konanie. Otec pritom podal návrh na súd vždy práve s ohľadom na vyjadrenia maloletého, z ktorých bolo zrejmé, že chce s otcom tráviť viac času, pričom nepredpokladal, že sa maloletý rovnako nevyjadrí aj pred súdom, toto však otcovi nemožno dávať za vinu, rovnako ani to, že matka využila právo dať sa zastupovať advokátom. Neexistuje rozhodnutie súdu, ktoré by stanovovalo, koľko návrhov v tejto veci a za aké časové obdobie sa považuje za šikanózne, aplikácia § 55 CMP prichádza do úvahy len za predpokladu, že to je spravodlivé, čo sa však v tomto konaní ako spravodlivé vôbec nejaví, v skutočnosti ide iba o druhý návrh otca, s ktorým mohli matke reálne vzniknúť náklady. Otec nadobúda pocit, že súdy mu dávajú za vinu realizáciu jeho rodičovských práv.

10. Na základe uvedených skutočností otec navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a maloletého zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že bude v starostlivosti matky od nedele nepárneho kalendárneho týždňa od 19.00 hod. do nedele párneho kalendárneho týždňa do 19.00 hod. a v starostlivosti otca od nedele párneho kalendárneho týždňa od 19.00 hod. do nedele nepárneho kalendárneho týždňa do 19.00 hod., ďalej bude v osobnej starostlivosti otca každý páry rok počas vianočných sviatkov od 23.12. od 19.00 hod. do 27.12. do 19.00 hod. a každý nepárny rok počas zimných prázdnin od 27.12. od 19.00 hod. do 6.1. do 19.00 hod. a v osobnej starostlivosti matky každý nepárny rok počas vianočných sviatkov od 23.12. od 19.00 hod. do 27.12. do 19.00 hod. a každý páry rok počas zimných prázdnin od 27.12. od 19.00 hod. do 6.1. do 19.00 hod. , ďalej bude v osobnej starostlivosti otca každý nepárny rok počas veľkonočných prázdnin od stredy predchádzajúcej Zelenému štvrtku od 19.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 19.00 hod. a v osobnej starostlivosti matky každý páry rok počas veľkonočných prázdnin od stredy predchádzajúcej Zelenému štvrtku od 19.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 19.00 hod., ďalej bude v osobnej starostlivosti otca každý páry rok počas jarných prázdnin od nedele predchádzajúcej prvému dňu jarných prázdnin od 19.00 hod. do bezprostredne nasledujúcej nedele do 19.00 hod. a v osobnej starostlivosti matky každý nepárny rok počas jarných prázdnin od nedele predchádzajúcej prvému dňu jarných prázdnin od 19.00 hod. do bezprostredne nasledujúcej nedele do 19.00 hod. a maloletý bude v osobnej starostlivosti otca každý rok počas letných prázdnin od 1.7. od 9.00 hod. do 15.7. do 19.00 hod. a od 1.8. od 9.00 hod. do 15.8. do 19.00 hod. a v osobnej starostlivosti matky každý rok počas letných prázdnin od 15.7. od 19.00 hod. do 1.8. do 9.00 hod. a od 15.8. od 9.00 hod. do 30.8. do 19.00 hod., s tým, že miestom prevzatia a odovzdania maloletého bude bydlisko matky. Ďalej navrhol výživné na maloletého počas trvania striedavej osobnej starostlivosti neurčiť a žiadnemu z účastníkov nepriznať nárok na náhradu trov konania. Alternatívne navrhol, aby v prípade, keď by mal odvolací súd za to, že striedavá osobná starostlivosť nie je v najlepšom záujme maloletého, styk otca s maloletým rozšíril na čo najširší rozsah.

11. Matka v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu rozsudok považovala vo všetkých jeho výrokoch za správny a pridŕžavala sa svojich doterajších vyjadrení. Zopakovala priebeh doterajších konaní, poukázala na to, že nedošlo ani v súčasnosti k žiadnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu fungujúceho spôsobu úpravy práv a povinností k maloletému. Súd dostatočne zisťoval záujem

maloletého dieťaťa, aj zo samotného výsluchu maloletého jednoznačne vyplynulo, že mu terajší stav vyhovuje a chce, aby bol zachovaný a na tomto nič nemení ani tvrdenie otca, že sa s maloletým stretáva aj nad rámec súdom určeného styku. Toto stretávanie nad rámec spočíva v tom, že otec alebo starý otec maloletého dvakrát do týždňa vyzdvihne v škole a odvezie na futbalový tréning, počas tréningu otec s maloletým nie je a po tréningu otec alebo starý otec maloletého odvezie domov. Ako vyplýva z obsahu tohto spisu, ale aj zo spisov v predchádzajúcich konaniach, otec jednoducho nie je ochotný akceptovať názor maloletého a nepovažuje ho za podstatný. Maloletý je však už vo veku, kedy má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, pričom pred kolíznym opatrovníkom aj pred súdom sa vyjadril vždy rovnako a síce, že mu vyhovuje aktuálny stav.

12. Ďalej matka uviedla, že otec k odvolaniu predložil správu psychológa A. I. J. zo dňa 24.4.2023, v ktorej psychológ odporúča vyhotovenie znaleckého posudku na maloletého, znalecké posudky vzťahu otca a matky s maloletým a psychoterapiu a psychologické a rodinné poradenstvo dieťaťa aj rodičov. Otec v odvolaní uvádza, že absolvoval konzultáciu vo veci „stretávania sa s maloletým a zabezpečovanie jeho starostlivosti“ a zo záveru stretnutia vyplynulo, že je nevyhnutné vypracovať znalecký posudok a poskytnúť poradenstvo, podkladom na vypracovanie uvedenej správy bola konzultácia otca s psychológom, preštudovanie materiálov (nie je jasné akých) a dlhoročné skúsenosti psychológa. Matka je však toho názoru, že na túto správu a závery v nej uvedené nie je možné prihliadať, matka nemá vedomosť, že by boli problémy v realizácii styku otca s maloletým a ani otec sa o tom v konaní nezmieňoval. Navyše nie je v súlade s odborným výkonom činnosti, aby psychológ takéto odporúčanie vydal bez predchádzajúcej konzultácie so všetkými dotknutými osobami a s odvolávaním sa iba na informácie od otca a svoje skúsenosti. Matka má pochybnosť o tom, či v danom prípade psychológ postupoval dostatočne odborne a rovnako má pochybnosť o objektivite a nezáujatosti psychológa, ktorý sa s otcom osobne pozná. Názor maloletého, ktorý je najpodstatnejší pre rozhodnutie vo veci, bol náležite zistený a vyhotovovanie znaleckého posudku by maloletého iba vystavovalo zbytočnému stresu. Otec nie je ochotný názor maloletého akceptovať, nakoľko nie je v súlade s jeho predstavami. Maloletý nie je v konflikte lojality voči rodičom, čo preukazuje i skutočnosť uvádzaná samotným odvolateľom a síce, že sa s otcom stretáva aj nad rámec súdom určeného styku. Znalecké dokazovanie je v tomto smere zbytočné a nehospodárne, ako súd konštatoval.

13. Matka sa stotožňuje aj s rozhodnutím o priznaní náhrady trov konania. Otec opakovane podáva návrhy v rovnakých veciach bez toho, aby došlo k zmene pomerov, čo šikanóznym spôsobom zasahuje do života matky. Hoci v tomto druhu konania zastúpenie advokátom nie je povinné, matka s ohľadom na vec nie je schopná sama konať, preto využila svoje právo a zvolila si právneho zástupcu. Nie je podstatné, že v súvislosti s niektorými konaniami matke nevznikli žiadne trovy, matka si uplatňuje nárok na náhradu trov iba v súvislosti s týmito konaniami. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny v celosti potvrdil.

14. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu považoval rozhodnutie za správne a navrhol ho potvrdiť.

15. Otec v odvolacej replike zotrval na podanom odvolaní a argumentácii v ňom uvedenej. Nemal inú možnosť, ako sa obrátiť na súd, keď mal za to, že nastala podstatná zmena pomerov a matka na jeho návrh na uzavretie rodičovskej dohody vôbec nereagovala. Zmenu rozhodnutia odôvodňuje nielen uplynutie času od posledného rozhodnutia súdu, ktorým boli reálne upravené rodičovské práva a povinnosti k maloletému, ale i adaptovanie sa maloletého na školu, školský režim a väčšia väzba na otca, pričom podľa aktuálneho stavu jeho styk s maloletým neprebíha v zmysle pôvodného rozhodnutia, ale v širšom rozsahu, z čoho má maloletý radosť. Otec zopakoval ako v minulosti matka ovplyvňovala maloletého pri vyjadrovaní názoru a prikazovala mu, čo má znalcovi povedať. Nie je pravdou, že by maloletému vyhovoval terajší stav a že by chcel, aby bol zachovaný, pretože samotný maloletý je nadšený z toho, že s otcom prípadne starým otcom môže tráviť čas i nad rozsah stanoveného styku. Už s ohľadom na uvedené je zrejmé, že maloletý nevyjadril pred súdom svoj skutočný názor. Tvrdenie matky, že otec s maloletým počas tréningu nie je, je klamlivé, otec celý čas na tréningu zotrva a maloletý má z toho radosť, nakoľko sa vie pred otcom ukázať, čo sa naučil a aký je šikovný. Nie je pravda, že by otec nerešpektoval názor maloletého, otec ho rešpektuje v prípade, ak maloletý skutočne vyjadrí svoj názor, ktorý sa vyjadriť bál, otcovi hovorí niečo iné ako matke z dôvodu, že má strach z reakcií matky. Otec dúfal, že vykonanie pohovoru s maloletým na súde bude postačujúce, avšak vidí, že jediným spôsobom ako preveriť, či došlo k zlepšeniu vzťahu medzi maloletým a otcom a či

je striedavá starostlivosť pre maloletého vhodná, je opätovne vykonať znalecké dokazovanie znalcom z odboru klinická psychológia. Pokiaľ ide o správu, ktorá otec doložil od A. J., táto je plne dôveryhodná, vypracovaná odborníkom, ktorý sa problematikou v danej oblasti zaoberá už dlhé roky. Otec nesúhlasí s tvrdením matky, že maloletý nie je vystavovaný konfliktu lojality, práve naopak. O samotnej prítomnosti takéhoto konfliktu svedčí i skutočnosť, že maloletý každému z rodičov rozpráva niečo iné. Práve preto je nevyhnutné vykonať znalecké dokazovanie, ktoré jedine dokáže zabezpečiť skutočný slobodný názor maloletého.

16. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP a § 62 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku, ďalej CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), dospel k záveru, že odvolanie otca je čiastočne dôvodné.

17. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie bola zmena úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému A. v časti zverenia dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, vykonanej rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 27P/20/2018-410 zo dňa 25.11.2019. Predmetom odvolacieho konania bolo posúdiť, či boli splnené podmienky pre zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti a či súd prvej inštancie správne rozhodol, keď návrh otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti zamietol.

18. Podstatou odvolacích námietok otca boli nedostatky v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie, jeho procesné pochybenia a nesprávne právne posúdenie veci, súd podľa neho nesprávne vyhodnotil zmenu pomerov a splnenie podmienok na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti.

19. Odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom pre posúdenie dôvodnosti návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti, avšak po preskúmaní napadnutého rozsudku, odvolacích námietok, ďalších vyjadrení účastníkov konania ako aj celého obsahu spisového materiálu odvolací súd dospel k čiastočne odlišným záverom ako prvoinštančný súd.

20. Predovšetkým treba uviesť, že ani odvolací súd nepovažoval za dôvodný návrh otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, a v tejto otázke odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia. Okresný súd sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na to, aby súd mohol maloleté dieťa zveriť do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a v napadnutom rozhodnutí dostatočne jasne a logicky vyložil, z akých dôvodov nebolo možné návrhu otca vyhovieť, pričom s jeho závermi v tejto otázke sa odvolací súd stotožňuje a v podrobnostiach na odôvodnenie napadnutého rozhodnutie odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Pre nutnosť vysporiadania sa aj s odvolacími námietkami a pre celkovú úplnosť sa však žiada doplniť nasledovné:

21. Podľa § 24 ods.2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

22. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na

výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

23. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

24. V zmysle Čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

25. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

26. V prejednávanvej veci išlo o zmenu existujúcej úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému, určenej naposledy súdnym rozhodnutím zo dňa 25.11.2019 sp. zn. 27P/20/2018-410 (v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/6/2020 zo dňa 29.06.2020), ktorým súd na čas po rozvedení zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky považujúc otcov návrh na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti za nedôvodný a zároveň upravil styk otca s maloletým. Dňa 28.10.2020 podal otec návrh na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti a jeho návrh bol rozsudkom okresného súdu č.k. 40P/59/2020-149 zo dňa 16.06.2021 (v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 11CoP/80/2021-223 zo dňa 22.02.2022) zamietnutý z dôvodu, že od poslednej úpravy nedošlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu formy osobnej starostlivosti.

27. Predmetný návrh na zmenu osobnej starostlivosti, ktorý otec podal na súd dňa 07.09.2022, bol súdom prvej inštancie zamietnutý, keď súd žiadnu podstatnú zmenu pomerov od posledného rozhodovania súdu nezistil. Správne pritom konštatoval, že sa v prvom rade musel zaoberať otázkou, či sa zmenili pomery, keďže podľa § 26 Zákona o rodine môže súd rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností zmeniť, len vtedy, ak sa zmenia pomery, ktoré tu boli v čase posledného rozhodovania súdu a rovnako správne súd zdôraznil, že pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav, ktorý tu je v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 CSP), čiže otázka zmeny pomerov bola preskúmaná naposledy rozhodnutím tunajšieho odvolacieho súdu v konaní sp. zn. 11CoP/80/2021 a k reálnemu skúmaniu zmeny pomerov tak naposledy došlo ku dňu 22.02.2022. V súvislosti s uvedenou argumentáciou prvoinštančného súdu však treba dať za pravdu odvolateľovi v tom, že pokiaľ sa medzičasom mimo toho domáhal (tiež neúspešne) striedavej osobnej starostlivosti aj formou neodkladného opatrenia, nemožno toto konanie považovať za také, v ktorom by súd náležite skúmal zmenu pomerov vo vzťahu k existencii podmienok na zverenie maloletého do striedavej starostlivosti rodičov, pretože vzhľadom na účel inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je bezodkladná úprava pomerov v prípade osvedčenia jej potreby, v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd nevykonáva dokazovanie porovnateľné s dokazovaním vo veci samej. Pokiaľ otec teda podal predmetný návrh vo veci samej dňa 07.09.2022, súd sa musel zaoberať zmenou pomerov, ktorá mala nastať v čase od 22.02.2022 do vydania jeho rozhodnutia, avšak i tu správne dospel k záveru, že hoci určité zmeny pomerov nastali, nejde o takú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia v zmysle otcovho návrhu, teda zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti.

28. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu musel dospieť k rovnakému záveru a mal za to, že prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutočného stavu veci, výsledky tohto dokazovania jednotlivito i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil, pričom dospel v podstatných veciach k správnym skutkovým zisteniam a súčasne vec i správne právne posúdil. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolaciu argumentáciu otca nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a návrhu na zverenie do striedavej osobnej starostlivosti vyhovieť. Vykonalé dokazovanie nepotvrdilo, že by striedavá starostlivosť bola v záujme maloletého. I keď od zverenia maloletého do starostlivosti matky uplynula dlhšia doba a maloletý je starší (aktuálne viac ako o štyri roky), nebolo preukázané, že by tak boli lepšie zabezpečené jeho potreby a že by takáto forma osobnej starostlivosti bola v najlepšom záujme maloletého.

29. Tak, ako bolo už súdom konštatované v minulých rozhodnutiach, zákonné podmienky pre zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov vyžadujú, aby boli rodičia spôsobilí

dieťa vychovávať, aby mali o výchovu dieťaťa záujem, aby bolo zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v jeho záujme a aby touto úpravou boli lepšie zabezpečené potreby maloletého dieťaťa. Samotná skutočnosť, že obaja rodičia majú o osobnú starostlivosť záujem a že sú z hľadiska fyzického, psychického a existujúcich vhodných bytových podmienok obaja spôsobilí sa o dieťa starať, nevedie ešte opodstatnene k záveru, že striedavá osobná starostlivosť je pre dieťa vhodná, pokiaľ nie je preukázané aj splnenie ďalších zákonom stanovených podmienok kumulatívne právnou úpravou požadovaných. Významným faktorom z hľadiska posúdenia splnenia zákonných predpokladov je zistenie, či rodičia napriek rozvratu ich vzťahov dosahujú takú psychickú a mentálnu vyspelosť, že v záujme dieťaťa sú schopní eliminovať prejavy svojich vážne narušených vzťahov do takej miery, aby to na dieťa nemalo negatívny dopad. V obdobnom duchu vyznieva judikatúra všeobecných súdov v tejto otázke, v ktorej spoločným menovateľom je nevyhnutnosť vzájomnej spolupráce pri výchove maloletého. Záujem dieťaťa treba posudzovať z hľadísk objektívnych, nie teda z čisto subjektívneho hodnotenia výhodnosti či nevýhodnosti pozície toho ktorého z oboch rodičov. Súd musí zohľadniť všetky zákonné kritériá, ale akú dôležitosť jednotlivým kritériám nakoniec prizná, závisí na špecifikách daného prípadu. Pritom súd vždy posudzuje celý súbor relevantných faktorov ako vzťahy medzi dieťaťom a rodičmi, záujem rodičov o dieťa, spôsobilosť každého rodiča starať sa o dieťa, súrodenecké väzby, vhodnosť bytových podmienok, schopnosť komunikácie medzi rodičmi a samozrejme, akonáhle je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, berie do úvahy aj názor dieťaťa samotného.

30. V danom prípade boli súdom prvej inštancie tieto okolnosti riadne preskúmané a správne vyhodnotené. V konaní boli preukázané dobré vzťahy medzi maloletým a otcom, ich bezproblémové stretávanie na pravidelnej báze (dokonca aj nad rámec súdom upraveného styku), bolo tiež preukázané, že otec má vytvorené vhodné bytové podmienky pre starostlivosť o maloletého a zároveň v jeho doterajšej starostlivosti neboli zistené žiadne vážne nedostatky. Napriek uvedeným skutočnostiam a napriek tomu, že medzičasom maloletý opäť podrástol, je starší a vyspelejší aj emočne stabilizovanejší než v čase posledného rozhodovania, adaptoval sa na školu a školské povinnosti, i tak, posudzujúc aj ostatné relevantné faktory súd dospel k záveru, že naďalej nie sú naplnené podmienky striedavej osobnej starostlivosti. Jednak je tomu z dôvodu, že aj v súčasnosti stále pretrvávajú veľmi narušené vzťahy medzi rodičmi a k ich zlepšeniu od posledného rozhodnutia v ničom nedošlo, pričom táto skutočnosť naďalej významným spôsobom ovplyvňuje komunikáciu otca a matky, ktorí si navzájom kritizujú výchovu a starostlivosť o syna a nie sú schopní konštruktívneho dialógu, hoci práve vzájomná spolupráca rodičov pri výchove maloletého, rešpektovanie a akceptácia úlohy druhého rodiča je jednou z nevyhnutných podmienok, ktoré by mali byť splnené pre riadne fungovanie striedavej osobnej starostlivosti. Bez povšimnutia nemožno nechať ani stále prebiehajúce trestné konanie, ktoré je vedené voči otcovi pre jeho správanie sa k matke maloletého a jej dcére (v ktorom znalec u matky konštatoval plne rozvinutý syndróm týranej osoby), pre ktoré nie je možné v súčasnosti prijať jednoznačný záver ohľadom osobnostných predpokladov otca, ktorých kvalita je tak do istej miery spochybnená. I z uvedeného dôvodu aktuálne nie je preukázané, že by zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti bolo v záujme maloletého dieťaťa, ale naopak, v záujme dieťaťa je ponechať ho v starostlivosti matky a pokračovať v modeli pravidelného styku otca s maloletým, ktorý zabezpečí zachovanie jeho vzťahu aj k tomuto druhému rodičovi a umožní rozvíjanie ich vzájomných citových väzieb.

31. Za významný faktor svedčiaci v neprospech navrhovanej striedavej osobnej starostlivosti považoval aj odvolací súd názor samotného maloletého na takúto formu starostlivosti.

32. Právu dieťaťa byť vypočuté v súdnom konaní, v ktorom sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa jeho samého (čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa, § 43 ods. 1 Zákona o rodine) korešponduje povinnosť súdu prihliadnúť na názor dieťaťa podľa § 38 CMP, podľa ktorého ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

33. Niet sporu o tom, že maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, dieťaťu sa poskytuje možnosť, aby bolo vypočuté v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho týka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva. Akékoľvek rozhodnutie, ktoré nezohľadnilo názory dieťaťa alebo im nevenovalo primeranú pozornosť zodpovedajúcu veku a úrovni dieťaťa, upiera dieťaťu možnosť ovplyvniť určenie ich najlepšieho záujmu (viď uznesenie najvyššieho súdu z 22. júna 2016, sp.zn. 5 Cdo

492/2015). Treba ale zdôrazniť, že nie je možné, aby všeobecné súdy stanovisko maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzali a aby založili svoje rozhodnutia iba na jeho priani a nie na starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmov (rozsudok ESLP vo veci C. proti Fínsku zo dňa 9.mája 2006 č. 18249/02, body 57- 59).

34. V predmetnej veci súd pristúpil k zisťovaniu názoru maloletého formou priameho vypočutia dieťaťa súdom. Podľa obsahu spisu a vychádzajúc zo zvukovej nahrávky zo zisťovania názoru maloletého mal odvolací súd za to, že prvoinštančný súd postupoval v súlade s § 116 CMP, vypočul maloletého bez prítomnosti rodičov za prítomnosti kolízneho opatrovníka, pričom pokiaľ ide o spôsob vedenia výsluchu, z ktorého bol vykonaný zvukový záznam zachytený na digitálnom dátovom nosiči (tvoriacom súčasť súdneho spisu, ktorý nie je rodičom sprístupnený), odvolací súd nezistil zo strany súdu prvej inštancie žiadne pochybenia. Maloletý bol primeraným spôsobom poučený a s ohľadom na vek mu boli vysvetlené dôvody vypočutia, pohovor s dieťaťom bol vedený správne, pričom odvolací súd nemal dôvod prvoinštančnému súdu nič v tomto smere vytknúť. Z pohovoru vyplynulo, že maloletý si neželá striedavú osobnú starostlivosť a praje si zachovať doterajší stav stretávania s otcom, pričom rozhovorom s maloletým neboli potvrdené i niektoré ďalšie otcove tvrdenia (napr. ohľadom prípravy na vyučovanie z pohovoru vyplynulo, že prevažnú časť prípravy s ním realizuje matka a to i po návrate od otca).

35. Otec v odvolaní namietal spôsob, akým súd zisťoval názor maloletého a spochybňoval objektivitu tohto dôkazu. Podľa neho maloletý nevyjadril pred súdom skutočný názor, ale bol ovplyvnený matkou. Túto skutočnosť považuje otec za zrejmú jednak z toho, že už v minulosti ustanovený znalec konštatoval, že matka ovplyvňuje názor maloletého, ako aj z toho, že maloletý prišiel na pohovor z domácnosti matky a v jej prítomnosti, a napokon tiež z toho dôvodu, že súdu uvádzal iné tvrdenia než uvádza otcovi. Otec považoval za nutné v konaní vykonať znalecké dokazovanie na zistenie skutočného názoru dieťaťa. Odvolací súd mu ale nedal za pravdu.

36. Zhodne so súdom prvej inštancie i odvolací súd po vypočutí nahrávky dospel k záveru, že maloletý uvádzal vlastné názory, pocity a presvedčenia. Zo spôsobu, akým maloletý prezentoval svoje postoje k otázkam starostlivosti o neho, nevyplýva ovplyvňovania dieťaťa matkou. Maloletý nepoužíval žiadne naučené výrazy, aké sú obvykle prítomné pri vyslovovaní názorov ovplyvnených preferenčným rodičom, vyjadroval sa primerane uvoľnene, kľudne a pomerne podrobne opisoval ako prebiehajú jeho stretnutia s otcom. Z pohovoru tiež vyplynulo, že rodičia mu vysvetlili, čo znamená striedavá osobná starostlivosť a on si striedavú osobnú starostlivosť neželá. Maloletý celkom jasne a zrozumiteľne vyjadril vôľu ponechať doterajší stav osobnej starostlivosti a to bez toho, aby sa o ktoromkoľvek rodičovi vyjadroval negatívne. Poprel, že by od otca chcel, aby stretávanie bolo zmenené. Má vedomosť o tom, že otec už dávno chce striedavú starostlivosť, ale povedal mu, že on si ju neželá. Podľa vyjadrenia maloletého A., maloletý nemá žiadne obavy prejaviť pred matkou svoj názor, nie je pravda, že by sa jej bál, naopak, majú dobrý vzťah a ak by náhodou chcel s otcom tráviť viac času, povedal by jej to. Maloletý nechce striedavú starostlivosť, chce zostať bývať u mamy a s otcom sa stretávať tak ako doteraz. Podľa názoru odvolacieho súdu je prezentovanie postojov maloletého a to tiež s prihliadnutím na jeho vek, dostatočne presvedčivé a nič na jeho prednese nenasvedčuje tomu, že by pred súdom vyjadroval vôľu matky a nie vlastnú vôľu. Z uvedeného dôvodu správne posúdil prvoinštančný súd návrh otca na nariadenie znaleckého dokazovania ako neopodstatnený vyhodnotiac takéto dokazovanie ako nedôvodné a nadbytočné i s ohľadom na ostatné zistené okolnosti prípadu a s týmto názorom sa stotožňuje i odvolací súd, preto uvedenú odvolaciu námietku vyhodnotil ako nedôvodnú, na ktorom závere nič nemení ani otcem predložená správa psychológa A. I. J. zo dňa 24.4.2023, v ktorej psychológ odporúča vyhotovenie znaleckého posudku na maloletého, ktorý dôkaz odvolací súd vyhodnotil ako irelevantný.

37. Pokiaľ otec v odvolaní namietal spôsob, akým bol maloletý vypočutý kolíznym opatrovníkom počas šetrenia pomerov v domácnosti matky za jej prítomnosti, v tomto mu dal odvolací súd za pravdu, nakoľko takýto spôsob zisťovania názoru len sotva môže viesť k objektívne zistenej vôli dieťaťa (keď už len samotná prítomnosť dieťaťa v domácnosti konkrétneho rodiča bez prítomnosti druhého rodiča je nepochybne faktorom spôsobilým ovplyvniť vyjadrenia maloletého dieťaťa). Keďže však rozhodnutie súdu nevychádzalo z uvedeným spôsobom zisťovaného názoru maloletého kolíznym opatrovníkom, ale vychádzalo z pohovoru s dieťaťom vykonaného priamo konajúcim súdom (kde v procese zisťovania názoru maloletého nemožno konštatovať žiadne procesné nedostatky), nedošlo preto k takému porušeniu procesných práv účastníka konania - a to ani v spojení s vytknutým postupom

súdu súvisiacim s odopretím doručenia otcovi správy kolízneho opatrovníka, ktoré by viedlo k odňatiu mu práva konať pred súdom.

38. Odvolací súd teda po preskúmaní veci a komplexnom posúdení záujmov maloletého dospel k zhodnému záveru ako prvoinštančný súd a sice, že od posledného rozhodnutia súdu nenastala taká zmena okolností, významných pre rozhodnutie o nevhodnosti striedavej osobnej starostlivosti, ktorá by opodstatňovala prijatie opačného záveru. Závažnosť zmeny pomerov sa vyžaduje preto, lebo jedným z významných faktorov prispievajúcich k riadnej výchove dieťaťa je stabilita jeho pomerov.

39. Zároveň ale odvolací súd musel prisvedčiť argumentácii otca v tom, že výsledky vykonaného dokazovania poukazujú na potrebu zmeny v oblasti úpravy styku otca s maloletým. Rozsah doposiaľ upraveného bežného styku podľa doposiaľ platného rozhodnutia (rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 27P/20/2018-410 zo dňa 25.11.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/6/2020-471 zo dňa 29.6.2020) už nezodpovedá zisteným zmeneným pomerom, keďže bolo dostatočne preukázané, že vzťahy maloletého k otcovi sa upevnili, maloletý sa s otcom bez problémov stýka a to i nad rámec súdom upraveného rozsahu (matka mu umožňuje vozit' syna cez týždeň na futbalový krúžok), maloletý k otcovi chodí rád a otec má eminentný záujem stýkať sa s ním čo najviac. Úloha otca pri výchove syna narastá s pribúdajúcim vekom, pričom maloletý A. bude mať čoskoro 12 rokov, blíži sa k veku dospelosti a potrebuje mužský vzor, preto berúc do úvahy aktuálne pomery vo vzájomných vzťahoch účastníkov odvolací súd po komplexnom vyhodnotení všetkých zistených faktorov považoval za žiadúce, aby bol styk otca s maloletým rozšírený avšak primeraným a nenásilným spôsobom bez toho, aby maloletý pociťoval neprimeraný stres alebo diskomfort a to i s ohľadom na ním vyjadrený názor, v zmysle ktorého by bol rád, aby doterajší stav jeho stretávania s otcom zostal zachovaný. Keďže doterajší stav je taký, že reálne sa maloletý stýka s otcom viac ako v zmysle súdnej úpravy, možno vychádzať z toho, že maloletému vyhovuje stýkať sa s otcom viac než ako by tomu bolo podľa doterajšej úpravy z roku 2019. Nakoľko v prípade rozšíreného styku je irelevantné pri určovaní rozsahu a termínov riadiť sa aktuálnou záujmovou činnosťou maloletého dieťaťa (ktorá nie je stabilná) pristúpil odvolací súd k rozšíreniu styku formou predĺženia pobytu maloletého u otca o jeden deň v každom párnom kalendárnom týždni tak, že namiesto doteraz platnej úpravy bežného styku (od stredy od 15.00 hod. do štvrtka do 08.00 hod.) bude mať otec u seba maloletého od stredy od 15.00 hod. do piatka do 08.00 hod. s tým, že vo zvyšnej časti úprava styku otca s maloletým ako aj podmienky preberania a odovzdávania maloletého upravené rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 27P/20/2018-410 zo dňa 25.11.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/6/2020-471 zo dňa 29.6.2020 zostávajú nezmenené, nakoľko vo zvyšku sú rozsah a podmienky styku zodpovedajúce aktuálnym potrebám dieťaťa a spolu s vyššie opísanou zmenou stretávania počas párných kalendárnych týždňov predstavuje tak rozsah celkového stretávania optimálny a približne rovnomerne rozvrhnutý model bežného styku. Za súčasného stavu považuje odvolací súd takto upravený styk za zachovávajúci tak rodičovské práva otca, ako i potrebnú ochranu záujmov maloletého, a preto zodpovedajúci najlepšiemu záujmu maloletého s tým, že naďalej však majú rodičia zachované právo vzájomnej dohody o styku.

40. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že ide o konanie nenávrhové týkajúce sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu (§ 111 CMP) a preto súd nebol pri rozhodovaní viazaný účastníkmi navrhovaným spôsobom osobnej starostlivosti o maloletého.

41. S poukazom na vyššie uvedené úvahy odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti zamietnutia návrhu otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti podľa § 387 ods. 2 CSP, zároveň tento rozsudok za použitia § 388 CSP zmenil a rozšíril styk otca s maloletým tak, ako je uvedené vyššie.

42. Pokiaľ ide o náhradu trov konania, odvolací súd posúdil odvolanie otca ako dôvodné. Súd prvej inštancie vyhovel návrhu matky a priznal jej nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu podľa § 55 CMP s odôvodnením, že návrh otca, podaný len tri mesiace od posledného rozhodnutia súdu o tom istom predmete konania, posúdil ako šikanózný a priznanie trov s ohľadom na okolnosti prípadu za spravodlivé. S týmto názorom sa však odvolací súd nemohol stotožniť.

43. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

44. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

45. Náhrada trov v mimosporových konaniach je postavená na zásade, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, avšak toto platí vtedy, ak Civilný mimosporový poriadok neustanovuje inak. V ust. § 52 CMP sa teda generálne vylučuje nárok na náhradu trov konania v mimosporových konaniach s výnimkami ustanovenými v § 53 až § 56. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní, pričom na rozdiel od § 53 sa však neaplikuje princíp náhrady trov konania z hľadiska úspechu v konaní.

46. Ustanovenie § 55 CMP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie v zmysle svojvoľe súdu, ale ide o ustanovenie, u ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú také výnimočné okolnosti, na ktoré je potrebné pri rozhodovaní o trovách výnimočne prihliadnuť. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní týchto okolností treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a na ich postoj v konaní. Priznanie náhrady trov konania vedeného podľa CMP musí teda zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu, pričom jedným z rozhodujúcich hľadísk bude aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi, a aby neodporovalo dobrým mravom. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza teda do úvahy v prípadoch, keď súd po preskúmaní okolností konkrétnej veci dôjde k záveru, že ide o výnimočný prípad, a tento musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený.

47. Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci nejde o výnimočný prípad, ktorý by odôvodňoval aplikáciu § 55 CMP, pretože nezistil žiadne výnimočné okolnosti danej veci a ani výnimočné okolnosti na strane účastníkov, z ktorých by vyplývalo, že je spravodlivé matke priznať nárok na náhradu trov konania. Predmetom konania bola zmena osobnej starostlivosti o maloletého, návrh podal otec dňa 7.9.2022, domáhajúci sa zvýšenia jeho podielu na osobnej starostlivosti o syna a to ideálne rovným dielom s matkou formou striedavej osobnej starostlivosti. Keďže jeho návrh bol čiastočne dôvodný (odvolací súd rozšíril rozsah jeho styku s maloletým oproti doteraz platnej úprave) nejde o prípad ničím výnimočný a pri rozhodovaní o trovách konania preto nie sú dôvody na postup v zmysle § 55 CMP. Odvolací súd však považuje za potrebné dodať, že ani v prípade, ak by bol návrh otca zamietnutý v celosti, neexistovali by v tomto prípade dôvody na postup zvolený súdom prvej inštancie, nakoľko otec podaním návrhu na súd iba realizoval jeho právo ako rodiča dieťaťa, pričom išlo z jeho strany iba o druhý totožný návrh vo veci samej (keď prvé konanie vo veci rozvodu a úpravy rodičovských práv a povinností na čas po rozvode začalo na návrh matky a nie otca, a pokiaľ ide o návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, v tomto konaní súd nevykonával dokazovanie o vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti), pričom prvý návrh podal dňa 28.10.2020. Nemožno sa preto stotožniť s názorom prvoinštančného súdu, že by išlo o návrh šikanózný.

48. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd za použitia ustanovenia § 396 ods. 1,2 CSP a § 52 CMP rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto (prvoinštančného i odvolacieho) konania.

49. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák.č. 233/1995 Z.z., alebo ak ide o rozhodnutie o starostlivosti o maloletého, styk s maloletým alebo inú ako peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa štvrtej časti CMP.